

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی مقایسه ایی وضعیت امنیت غذایی و شاخص تغذیه سالم در افراد دارای اضافه وزن یا چاقی مبتلا به سندرم متابولیک با افراد دارای وزن طبیعی و اضافه وزن یا چاق غیر مبتلا به سندرم متابولیک

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در پرستاری بهداشت جامعه

استاد راهنمای اول: دکتر زهرا راهنورد

استاد راهنمای دوم: دکتر کوروش جعفریان

استاد مشاور: دکتر امل ساکی

استاد مشاور: دکتر علیرضا استقامتی

نگارش: مهدیه نظری نسب

بهمن ماه ۱۳۹۳

چکیده

زمینه و هدف: سندرم متابولیک مجموعه ایی از اختلالات متابولیکی است که با افزایش عوامل خطر مانند افزایش فشار خون، چاقی، اختلالات چربی خون و دیابت همراه است. افزایش بی رویه شمار افراد مبتلا به سندرم متابولیک به چالشی عظیم برای سلامت عمومی تبدیل گشته است. هدف از مطالعه حاضر بررسی وضعیت امنیت غذایی و شاخص تغذیه سالم در افراد دارای اضافه وزن یا چاقی مبتلا به سندرم متابولیک با افراد دارای وزن طبیعی و اضافه وزن یا چاق غیر مبتلا به سندرم متابولیک می باشد.

روش کار: مطالعه مورد - شاهدهی حاضر از یک گروه مورد (۵۰ بیمار دارای اضافه وزن یا چاقی مبتلا به سندرم متابولیک) و دو گروه شاهد (۵۰ فرد دارای اضافه وزن یا چاقی غیر مبتلا به سندرم متابولیک و ۵۰ شخص دارای وزن طبیعی فاقد سندرم متابولیک) تشکیل شده است. جهت تشخیص سندرم متابولیک از معیار هیات درمانی بزرگسالان سه (ATPIII) استفاده شد. قد، وزن، دور کمر و فشار خون برای شرکت کنندگان اندازه گیری شد. پرسشنامه امنیت غذایی خانوار و بسامد خوراک جهت بررسی نا امنی و شاخص تغذیه سالم تکمیل گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی، تست تی مستقل، من ویتنی، ویلکاکسون و آنالیز واریانس با استفاده از نرم افزار spss ۱۸ استفاده شد. $P < 0.05$ ملاک معنی داری در نظر گرفته شد.

یافته ها: میانگین امتیاز نمایه تغذیه سالم در گروه بیماران دارای اضافه وزن یا چاق مبتلا به سندرم متابولیک ۵۸/۰۷ و در گروه شاهد چاق ۶۲/۹۹ و در گروه شاهد با وزن طبیعی ۸۰/۱۱ بود. تفاوت آماری معنی دار بین سه گروه از نظر نمایه تغذیه سالم وجود داشت. ۴۷/۹ درصد از افراد مبتلا به سندرم متابولیک نا امن غذایی بودند. در گروه شاهد چاق و شاهد با وزن طبیعی به ترتیب ۲۶ درصد و ۱۲/۵ درصد نا امنی غذایی دیده شد. این یافته از لحاظ آماری معنی دار بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاصل از این مطالعه نشان می دهد، تغذیه ناسالم و نا امنی غذایی در افراد مبتلا به سندرم متابولیک بیشتر دیده می شود. این مشاهدات می تواند در ایجاد راهبرد های پیشگیری کننده از سندرم متابولیک کمک کننده باشد.

کلمات کلیدی: سندرم متابولیک، چاقی، اضافه وزن، امنیت غذایی، نمایه تغذیه سالم

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

**Comparison of food security and healthy eating index in overweight
and obese metabolic syndrome patients with normal weight and
overweight or obese subjects**

Under Supervision of: Dr. Zahra Rahnavard

Dr. Kurosh DJafarian

Dr. Amal Saki

Dr. Alireza Esteghamati

A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements for
The degree of Master of Science in
Community Health Nurse

By: Mahdeyeh Nazari

Feb ۲۰۱۴

Abstract:

Background: Metabolic syndrome is a cluster of metabolic disorder that associated with increase of risk factors such hypertension, obesity, dyslipidemia and diabetes. Increase the number of people with metabolic syndrome has become a massive challenge for public health. The aim of present study was to comparison of food security and healthy eating index in overweight and obese metabolic syndrome patients with normal weight and overweight or obese subjects

Methods: This case - control study is composed of one case group (n = 100, overweight or obese metabolic syndrome patients) and two control groups (n = 100, overweight or obese non-metabolic syndrome and n = 100, normal-weight subjects without metabolic syndrome). The metabolic syndrome was defined according to the Adult Treatment Panel III guidelines. At first height, weight, waist circumference and blood pressure were measured for participants. Then household food security and food frequency questionnaire to assess insecurity and HEI was completed. To analyze the data, descriptive and inferential statistics, t-test, Mann-Whitney, Wilcoxon and analysis of variance were applied using SPSS software.

Findings: Average rating of healthy eating in overweight or obese metabolic syndrome patients was 18.7, 12.99 overweight or obese non-metabolic syndrome and 21.11 in normal-weight subjects without metabolic syndrome. Statistically significant differences were found between the three groups. 47% percent of cases were food insecure. Obese control group, 26% were food insecure. In the control group with normal weight 12% of food insecurity was found. This finding was statistically significant.

Conclusion: The main finding of this study is the high prevalence of food insecurity and not healthy eating in obese metabolic syndrome. Explanation of this observation could help in establishing prevention strategies.

Keywords: metabolic syndrome, obesity, overweight, food security, healthy eating index.